

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri ile İlgili Kitaplar

Fetiye Erbil, Boğaziçi Üniversitesi, Öğrenme Bilimleri Programı Doktora Öğrencisi

Merhaba. Sosyal Duygusal Öğrenme (SDÖ) becerileri ile ilgili eğitimler ya da seminerlerden sonra katılımcılardan bu becerileri destekleyecek çocuk kitapları olup olmadığı sorusu geliyordu. Uzun zamandır kendim için bir kenara not ettiğim kitap isimlerini, blogları, çocuklarla çalışan psikologların önerilerini şöyle bir düzenleyip sizlerle paylaşmanın zamanı geldiğini düşündüm.

SDÖ'yü oluşturan 5 temel beceri var; öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, ilişki becerileri, sorumlu karar verme. Tüm bu becerilerin altında da birçok ilgili beceri var. Ayrıntılı bilgiyi Barış Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi – Yaşamı Kucaklayan Sohbetler serimizin ilk konuşmasında bulabilirsiniz.

İnceleyebildiğim kadarıyla bu kitaplar da bu temel becerilere ve onların alt becerilerine odaklanıyor. Erken çocukluk dönemi için önerilebilecek bu kitapları çocukla birlikte etkileşimli bir şekilde okumak gerektiğini hatırlamakta fayda var. Bu beceriler ve içerdikleri değerler, erken çocukluk döneminde temeli atılan beceriler. Gelişmeleri için, çocuğun gündelik hayatının, aile ve akranlarıyla olan etkileşimlerinin, içinde bulunduğu öğrenme ortamlarının da bu becerileri destekleyecek fırsatları sunması gerekiyor. Yani sadece kitapları okumak elbette yeterli değil! Ancak bu dönemde çocuk kitaplarının, çocukların hayal gücünün, sosyal becerilerinin ve düşünme becerileri gelişiminin ne kadar önemli bir kısmını kapladığını düşünürsek, okuduğunuz diğer kitapların yanına bunlardan bazılarını eklemenin de etkili olacağını söyleyebiliriz!

Kitapları okurken çocukların süreci ilerletmesine, diledikleri kadar tekrar okumalarına/dinlemelerine, karakterler ve olaylar üzerine sorular sormalarına ve bazı kavramlar konusunda birlikte düşünmeye ve konuşmaya özen göstermenizi dilerim. Aynı zamanda, bir hikâyede geçen birkaç beceriyi, günlük hayattaki olay ve kişilerle bağdaştırıp örnekler vermek, sohbette geçirmek, kitabı okumuyorken de oradaki olaylar hakkında sohbet etmek; beceri gelişiminin sürece yayılması için önemli.

Son olarak; tüm becerilerde olduğu gibi SDÖ becerilerinin gelişiminde de sosyal öğrenmenin rolünü hatırlatmak isterim; ebeveynler/bakım verenler, kardeşler, aile üyeleri ve akranların davranışları, düşünceleri ve onlarla girilen etkileşimler bu becerilerin gözlemlenmesi, denenmesi, üzerine düşünülmesi, değerlendirilmesi, değiştirilip geliştirilmesi için oldukça önemli sosyal fırsatlar. İyi okumalar!

- Ali Yılmaz Duygularla Tanışıyor (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Ali Yılmaz Arkadaş Ediniyor (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İyilik (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Ezgi İki Kez Düşünüyor (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Ya Söz Dinlemezsem (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Sarıl Bana (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Çağlar Hayır Demeyi Öğreniyor (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Ben Yapmadım (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci'nin Teselliye İhtiyacı Var (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci Özür Dilemeyi Öğreniyor (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci'nin Tartışma Kuralları (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci Bazen Üzgün Olabilir (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci Çok Cesur (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- İnci Bazen Öfkeli Olabilir (**Türkiye İş Bankası Yayınları**)
- Çiko Zorbalıkla Baş Ediyor (**1001 Çiçek Yayınları**)
- Görüşmek Üzere (**Nar Çocuk Yayınları**)
- Filozof Çocuk: Mutlu Olmak için Neye İhtiyacım Var? (**Tudem Yayınevi**)
- Çıtır Çıtır Felsefe: Mutluluk ve Mutsuzluk (**Günışığı Kitaplığı**)
- Çıtır Çıtır Felsefe: Cesaret ve Korku (**Günışığı Kitaplığı**)
- Leyla Fonten Serisi (**Redhouse Kidz**)
- Küçük Kalbimin İçindekiler (**Mandolin Yayınları**)
- Korkunun Üstesinden Gelen Çocuk (**Koala Kitap**)
- Çocuklar için Yaratıcı Baş Etme Becerileri (**Sola Kids**)
- Duygularıyla Arkadaş Olan Çocuk (**Okuyan Us**)
- Gönül Kuşu (**Mavibulut Yayınları**)
- Semih'in Öfkesi (**KVA Çocuk**)
- Üzüntüden Mutluluğa Duygularınız (**Tübitak Yayınları**)
- Korkudan Cesarete: Korkmuyorum (**Tübitak Yayınları**)
- Sarıldığımız Gün (**Yapı Kredi**)
- Beni Üzen Ne? (**Tübitak Yayınları**)
- Beni Cesur Yapan Ne? (**Tübitak Yayınları**)
- Beni Mutlu Eden Ne? (**Tübitak Yayınları**)
- Beni Korkutan Ne? (**Tübitak Yayınları**)
- Yavaşlamayı ve Odaklanmayı Öğrenmek (**Sola Unitas Yayınları**)
- Etrafına Duvar Ören Çocuk (**Sola Unitas Yayınları**)
- Çocuklar İçin Otokontrol (**Sola Unitas Yayınları**)
- Çocuklar İçin Duygularla İletişim Becerileri (**Sola Unitas Yayınları**)
- Korkunun Üstesinden Gelen Çocuk (**Sola Unitas Yayınları**)
- Yapabilirsin (**Sola Unitas Yayınları**)
- Yavaşla Pisican (**Sola Unitas Yayınları**)
- Senin İçin Buradayım (**Sola Unitas Yayınları**)
- Dina Duygularla Başbaşa (**Sola Unitas Yayınları**)
- Ne Bakıyorsun? (**Sola Unitas Yayınları**)
- Öfkelendiğinde (**Edam Yayınları**)
- Senin Kovan Ne Kadar Dolu? (**Butik Yayınları**)

- Sarı Şehir Mavi Şehir (**ABM Yayınları**)
- Mutlu Tavşanlar (**Redhouse Kidz**)
- Zor Balık (**Minty Yayınevi**)
- Sarılalım mı? (**Taze Kitap**)
- Duygularım “Oynuyorum ve Kendimi Tanıyorum” (**Domingo Yayınevi**)
- Meraklı Çakıl - Parkta / Mutfakta / Sahilde (**Kırmızı Kedi Çocuk**)
- Duygularımız (**Almidilli Yayınevi**)
- Öfke (**Desen Yayınevi**)
- Utangaç (**Kuraldışı Çocuk Yayınevi**)
- Mutluluk Bir Tilkidir (**Hippo Yayınevi**)
- Bazen Korkmak Gerekir mi? (**Say Yayınları**)
- Nasıl Paylaşmalı? (**Say Yayınları**)
- Mutlu Olmak Kolay mı? (**Say Yayınları**)
- Çalışmak mı Eğlenmek mi? (**Say Yayınları**)
- Her İstedığımızı Yapabilir miyiz? (**Say Yayınları**)
- Nehir Seni Eve Götürecek (**Paraşüt Kitap**)
- Duygu Ormanı Kutu Oyunu (**AÇEV**)
- Duygu Kartları (**Ayben Yayınları**)

Listenin hazırlanmasında yararlandığımız Çocukla Barış Kitaplığı'na sonsuz teşekkürler.

(<https://cocuklabaris.blogspot.com/2017/11/duygularla-bars-1-liste.html>)